

ANTWOORDEN DG LEEFMILIEU

5. Dient de Nieuwe Belgische Zeewet, naast het privaatrechtelijke zeerecht, ook het publiekrechtelijke zeerecht te regelen?

Om een overzichtelijke, coherente en vooral efficiënte Nieuwe Belgische Zeewet in te stellen, is de integratie van sommige onderdelen van privaot- en publiekrechtelijk zeerecht misschien wel een aantrekkelijke denkpiste.

Een volledige integratie van alle federale regelgeving die betrekking heeft op de zee is evenwel onmogelijk en bovendien niet wenselijk.

Onmogelijk omwille van de veelheid en de diversiteit van de regels (ter illustratie: tien federale ministers hebben het “samenwerkingsakkoord van 8 juli 2005 tussen de Federale Staat en het Vlaamse Gewest betreffende de oprichting van en de samenwerking in een structuur kustwacht” ondertekend), niet wenselijk omwille van de eigenheid van een aantal regelgevende pakketten.

Als dienst Marien Milieu van DG Leefmilieu, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu willen wij het hier over het mariene milieurecht hebben. In het Groenboek wordt immers gesuggereerd dat een integratie van dit recht in de Nieuwe Belgische Zeewet een mogelijkheid is.

Het kader voor het mariene milieurecht wordt geschetst door de “**wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België**” (hierna ‘de wet marien milieu’). Op dit moment telt deze wet 13 uitvoeringsbesluiten, exclusief een aantal besluiten die de komende maanden in werking zullen treden.

De doelstelling van de wet marien milieu wordt opgenomen in artikel 3:

“Deze wet beoogt het behoud van de eigen aard, de biodiversiteit en het ongeschonden karakter van het mariene milieu door middel van maatregelen tot bescherming ervan en door middel van maatregelen tot preventie, inperking en herstel van schade en milieuverstoring, in het bijzonder door middel van duurzame beheers- en handhavingsmaatregelen.”

De wet marien milieu is aldus allerminst ingeperkt tot de scheepvaart, getuige daarvan de recente toevoeging in de wet van een hoofdstuk tot preventie en herstel van schade aan het mariene milieu door exploitanten (bvb. windmolenpark, aquacultuur...), uitgezonderd de scheepseigenaars, die onder een ander hoofdstuk vallen.

Het ruime toepassingsgebied van de wet marien milieu wordt ook weerspiegeld door de onderwerpen van de besluiten (zowel koninklijk als ministerieel) ter uitvoering ervan: aanwijzing van beschermde mariene reservaten, instelling van een vergunningsprocedure inclusief het opstellen van een milieu-effectenrapport en een milieu-effectenbeoordeling, soortenbescherming...

Echter, de huidige Belgische Zeewet – in het Wetboek van Koophandel opgenomen als boek II – heeft een volledig andere gerichtheid, met name de scheepvaart in ruime zin. Na de herziening van de Belgische Zeewet zal dat niet anders zijn, getuige daarvan onder meer de

doelstellingen die in het Groenboek zijn opgenomen én het schema van de Nieuwe Belgische Zeewet.

Daarom is, althans wat betreft het mariene milieurecht, een integratie van dit pakket in de Nieuwe Belgische Zeewet helemaal geen goed idee.

7. Welk van onderstaande opschriften is verkieslijk?

DG Leefmilieu zou willen dat de vlag de lading dekt wat betreft de nieuwe titel. De “Nieuwe Belgische Zeewet”, als titel, is verwarrend, vermits deze doet vermoeden dat alle regelgeving die van toepassing is in de (Belgische) zeegebieden in deze codificatie te vinden is. Dit is natuurlijk niet het geval. Daarom zou het nuttig zijn om het sectoriële karakter van deze codificatie, gericht op de scheepvaart, op te nemen in de titel (cf. Scheepvaartwet, Scheepvaartwetboek...).

Ter verduidelijking: het verdere gebruik van de titel ‘Nieuwe Belgische Zeewet’ (zoals bepaald door het Expertencomité) door DG Leefmilieu in het kader van het antwoord op deze consultatie mag niet geïnterpreteerd worden als een akkoordverklaring met deze titel (cf. voormelde paragraaf).

8. Dienen voor België bindende internationale verdragsregelingen, m.i.v. hun wijzigingen, stelselmatig in de Nieuwe Belgische Zeewet te worden geïntegreerd?

Voor België bindende internationale verdragsregelingen, m.i.v. hun wijzigingen, dienen stelselmatig geïntegreerd te worden in de interne rechtsorde. Een spoedige en consequente integratie zal de doelstellingen van de Nieuwe Belgische Zeewet, zoals aangegeven in het Groenboek, zeker ten goede komen. De beste wijze van integratie in de interne rechtsorde verschilt evenwel van geval tot geval.

1. De omzetting van een Europese richtlijn of een ander Europees of internationaal instrument dat uitgewerkt moet worden door de interne regelgeving, dient, bij voorkeur, zijn plaats te vinden binnen het kader van de Nieuwe Belgische Zeewet. Bij voorkeur, want er kunnen gegronde redenen bestaan om één en ander afzonderlijk (bvb. omwille van het eigen karakter van het onderwerp) of geïntegreerd in een ander regelgevingspakket (bvb. omwille van de nauwere band met die regelgeving) om te zetten in de interne rechtsorde.

2. Een Europees of internationaal instrument dat geen verdere uitwerking in de interne rechtsorde behoeft, dient dan weer niet per se geïntegreerd te worden in de Nieuwe Belgische Zeewet. Het letterlijk overschrijven van dergelijke regelgeving voegt niets toe aan de rechtskracht ervan (vermits deze reeds voortvloeit uit het instrument zelf), maar creëert wel problemen indien deze regelgeving gewijzigd/ingetrokken wordt.

Wat wel nuttig kan zijn, ter wille van het overzicht van de toepasselijke regelgeving, is het compileren van deze regelgeving in een niet-officiële codificatie, dewelke regelmatig (bvb. op jaarlijkse basis voor de papieren versie, zo snel mogelijk voor de elektronische versie) van een update voorzien kan worden.

11. Dient de op te stellen proeve van Nieuwe Belgische Zeewet eveneens te worden onderworpen aan een publieke consultatie?

Dit zou nuttig zijn. Op die manier wordt het publiek betrokken bij zowel de fundamentele keuzes die in het kader van de Nieuwe Belgische Zeewet gemaakt dienen te worden, als de concrete uitwerking van de gemaakte keuzes in regelgeving.

21. Is het wenselijk om de uitvoerende macht te bekleden met de bevoegdheid om de Nieuwe Belgische Zeewet uit te voeren, te preciseren en waar nodig te actualiseren?

Dit is wenselijk.

Naast de “Wet van 15 mei 2006 houdende diverse maatregelen inzake vervoer” kan ook gewezen worden op de wet marien milieu, met name op artikel 6:

“Art. 6. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, alle maatregelen nemen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de verplichtingen die met betrekking tot de bescherming van het marien milieu in de zeegebieden voortvloeien uit internationale verdragen en Europese verordeningen of richtlijnen, inzonderheid :

(i) de richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand;

(ii) de richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora;

(iii) de Overeenkomst inzake watergebieden die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels, opgemaakt te Ramsar op 2 februari 1971 en goedgekeurd bij de wet van 22 februari 1979;

(iv) het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa, opgemaakt te Bern op 19 september 1979 en goedgekeurd bij de wet van 20 april 1989;

(v) het Verdrag inzake de bescherming van de trekkende wilde diersoorten, opgemaakt te Bonn op 23 juni 1979 en goedgekeurd bij de wet van 27 april 1990 en de Overeenkomsten gesloten ter uitvoering van artikel 4, lid 3, van het Verdrag;

(vi) het Verdrag inzake biologische diversiteit, opgemaakt te Rio de Janeiro op 5 juni 1992 en goedgekeurd bij de wet van 11 mei 1995.

(vii) het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee, gedaan te Montego Bay op 10 december 1982, inzonderheid artikel 303 en deel XI, alsmede de Overeenkomst inzake de tenuitvoerlegging van deel XI van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee van 10 december 1982, gedaan te New-York op 28 juli 1994, beide goedgekeurd bij de wet van 18 juni 1998.”

47. Is het wenselijk de schuldloze aansprakelijkheid van de eigenaar van een pleziervaartuig uit te sluiten?

Dit is niet wenselijk voorzover deze keuze gevolgen zou hebben voor de schuldloze aansprakelijkheid van de eigenaar van een pleziervaartuig voor de vergoeding van de preventie- en inperkingsmaatregelen in het kader van de wet marien milieu (artikel 23, §3).

51. Is het wenselijk de regelgeving inzake de schadevergoeding wegens verontreiniging door olietankers in de Nieuwe Belgische Zeewet te integreren?

Dit is niet wenselijk indien deze regelgeving enkel de tekst kopieert uit de internationale regelgeving met directe werking. Het letterlijk overschrijven van dergelijke regelgeving voegt niets toe aan de rechtskracht ervan (vermits deze reeds voortvloeit uit het instrument zelf), maar creëert wel problemen indien deze regelgeving gewijzigd/ingetrokken wordt.

52. Is het wenselijk de vigerende beperkingsbedragen te publiceren (door opname in de Nieuwe Belgische Zeewet of in een erop gesteund uitvoeringsbesluit)?

De publicatie van deze beperkingsbedragen is wenselijk, maar niet per se door opname in (het kader van) de Nieuwe Belgische Zeewet.

54. Is het wenselijk dat België toetreedt tot het Bunkerolieverdrag en dat de bepalingen ervan worden opgenomen in de Nieuwe Belgische Zeewet?

De Belgische toetreding is wenselijk.

De opname van de bepalingen in de Nieuwe Belgische Zeewet is niet wenselijk indien deze regelgeving enkel de tekst kopieert uit de internationale regelgeving met directe werking. Het letterlijk overschrijven van dergelijke regelgeving voegt niets toe aan de rechtskracht ervan (vermits deze reeds voortvloeit uit het instrument zelf), maar creëert wel problemen indien deze regelgeving gewijzigd/ingetrokken wordt.

55. Is het wenselijk dat België partij wordt bij het HNS-Verdrag en dat de bepalingen ervan in de Nieuwe Belgische Zeewet worden geïntegreerd?

Het is wenselijk dat België partij wordt.

De opname van de bepalingen in de Nieuwe Belgische Zeewet is niet wenselijk indien deze regelgeving enkel de tekst kopieert uit de internationale regelgeving met directe werking. Het letterlijk overschrijven van dergelijke regelgeving voegt niets toe aan de rechtskracht ervan (vermits deze reeds voortvloeit uit het instrument zelf), maar creëert wel problemen indien deze regelgeving gewijzigd/ingetrokken wordt.

97. Is het wenselijk een uitbreiding te onderzoeken van de definitie van het begrip milieuschade opgenomen in artikel 1, d) van het Hulpverleningsverdrag?

Dit is wenselijk.

104. Is het wenselijk de eventuele invoering te overwegen van een recht op vergoeding voor 'environmental salvage' ten gunste van de hulpverlener of van andere technieken om de beschikbaarheid van adequate middelen tot preventie en bestrijding van mariene milieuschade aan te moedigen?

De Hulpverleningsconventie van 1989 geeft, in tegenstelling tot hetgeen wordt beweerd door de ISU, wel degelijk “adequate incentives” teneinde de hulpverlening ter voorkoming van dreigende milieuschade aan te moedigen. De mogelijkheid om een bijzondere vergoeding te bekomen die 100% hoger is dan de effectieve uitgaven (investeringskosten inclusief), ingeval van een succesvol optreden van de berger, omvat uiteraard een winstelement.

Bovendien bestaat de mogelijkheid om het systeem van de Hulpverleningsconventie van 1989 buiten werking te stellen en gebruik te maken van de “SCOPIC-clausule”. Indien men zou vinden dat deze clausule niet-adequate tarieven omvat, of dat de bonus van 25% niet volstaat, dan dienen deze tarieven misschien aangepast te worden, maar telkens op basis van de effectieve uitgaven (investeringskosten inclusief).

Wij zien niet goed wat het probleem is met een vergoeding van de hulpverlener op basis van de effectieve uitgaven (investeringskosten inclusief) die deze heeft gemaakt, vermeerderd met een rechtvaardige bonusvergoeding, afhankelijk van de kwaliteit van de interventie. Een link met de waarde van het leefmilieu dat niet aangetast is door de interventie zet de poort open naar woekerwinsten.